

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1950

Vyhlásené: 07.08.1950 Časová verzia predpisu účinná od: 01.04.1950 do: 06.08.1950

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

120

Vládne nariadenie

zo dňa 14. júla 1950

o právach a povinnostiach štátnych zamestnancov, o konaní vo veciach ich pracovného pomeru a o rozhodcovských komisiách.

Vláda Československej republiky nariaďuje podľa § 5 ods. 3, § 10 ods. 6, § 11 ods. 3, § 30 ods. 1 a § 31 ods. 2 zákona č. 66/1950 Sb., o pracovných a platových pomeroch štátnych zamestnancov (ďalej len „zákon“), a podľa § 1 ods. 1 zákona č. 143/1949 Sb., o zmenách v organizácii verejnej správy a v pôsobnosti jej orgánov:

Prvá časť.

Práva a povinnosti.

§ 1.

Sľub.

(1) Pri nastúpení práce složí zamestnanec tento sľub:

„Sľubujem na svoju česť a svedomie, že budem verný Československej republike, jej ľudovodemokratickému zriadeniu, jej prezidentovi a jej vláde, že budem zachovávať zákony a nariadenia Československej republiky, že budem svoje povinnosti plniť usilovne, svedomite a nestranne, najmä že budem poslúchať rozkazy vedúcich, že budem prísne zachovávať mlčanlivosť v úradných veciach a že pri každom svojom konaní budem mať na zreteli len záujmy služby a prospech republiky a jej ľudu“.

(2) Sľub sa složí tak, že sľubujúci opakuje predčítané znenie sľubu a podá ruku tomu, kto sľub prijíma.

(3) Po složení sľubu podpíše sľubujúci písomné znenie sľubu opatrené dátom, kedy sľub bol složený.

§ 2.

Pracovná disciplína.

(1) Zamestnanec je povinný uposlúchnuť rozkaz vedúceho a vykonať ho svedomite, presne a bez prietahu.

(2) Ak sa zamestnanec domnieva, že rozkaz mu uložený sa prieči zásadám ľudovodemokratického zriadenia alebo že by jeho vykonaním bol ohrozený iný všeobecný záujem alebo zrejme vznikla neodôvodnená škoda, je povinný upozorniť na to vedúceho ešte pred vykonaním rozkazu. Ak trvá vedúci na vykonaní rozkazu, dá ho písomne.

(3) Rozkaz však nesmie zamestnanec uposlúchnuť, ak odporuje zjavne povinnej vernosti Československej republike alebo ak ukladá zrejme trestné konanie. O takom rozkaze podá zpravu priamo nadriadenému úradu (orgánu).

§ 3.

Osobitné povinnosti vedúceho zamestnanca.

(1) Vedúci zamestnanec je osobne zodpovedný za splnenie úloh uložených zamestnancom, ktorí mu podliehajú. Je povinný najmä:

- a) starať sa o to, aby zamestnanci, ktorí sú mu podriadení, mali pri svojej práci vždy na zreteli politické a hospodárske úlohy štátu a aby preto stále zdokonaľovali svoju prácu a politické a odborné vedomosti,
- b) starať sa o zlepšenie pracovného výkonu účelným usporiadaním práce a dozoru na ňu, jej spravodlivým rozdelením podľa schopností a síl zamestnancov, hospodárnym využitím pracovného času a vlastnou účasťou na zvlášť významných úlohách a prácach,
- c) starať sa o to, aby práca v úseku sverenom jeho vedeniu a kontrole bola vykonávaná najmenším potrebným počtom zamestnancov,
- d) pôsobiť na to, aby medzi ním a zamestnancami a medzi zamestnancami navzájom bola dôvera ako základ pracovnej výkonnosti a uvedomelej pracovnej disciplíny.

(2) Vedúci nesmie bez dôležitých dôvodov ukladať prideleným zamestnancom vykonanie prác, ktoré má podľa platných predpisov, poprípade podľa daných rozkazov, vykonať sám.

§ 4.

Styk so stránkami.

V styku so stránkami má mať zamestnanec na zreteli, že je vykonávateľom politickej vôle pracujúceho ľudu a má preto zaobchádzať s nimi ochotne a v prípustných medziach vychádzať im v ústrety.

§ 5.

Mlčanlivosť a opatrovanie spisov.

(1) Zamestnanec je povinný zachovávať mlčanlivosť o veciach, o ktorých sa dozvedel pri práci alebo v súvislosti s ňou a ktoré vo všeobecnom záujme alebo v záujme zúčastnených osôb vyžadujú, aby boli zachované v tajnosti.

(2) Od povinnosti mlčanlivosti môže zamestnanca pre určitý prípad oslobodiť osobný úrad alebo úrad ním na to splnomocnený.

(3) Zamestnanci sú povinní starať sa o starostlivé a bezpečné uloženie úradných spisov a pomôcok. Zamestnanci môžu dovoliť, aby sa nahliadlo do úradných kníh, plánov alebo spisov alebo boli vyhotovované z nich odpisy alebo výpisy, len pokiaľ to príslušné predpisy pripúšťajú.

§ 6.

Povinnosť výkonu vedľajšej činnosti v štátnej správe.

(1) Zamestnanec je povinný prevziať a vykonávať vedľajšiu činnosť i v inom odbore štátnej správy, ktorá zodpovedá jeho pravidelným úlohám. Ak je to potrebné, poskytne sa mu primeraná úľava v hlavnej činnosti.

(2) Pokiaľ pre výkon činnosti uloženej takto zamestnancovi neplatia osobitné predpisy, zodpovedá zamestnanec za jej riadny výkon podľa predpisov platných pre jeho hlavnú činnosť.

§ 7.

Vedľajšia súkromná činnosť.

(1) Platenú súkromnú vedľajšiu činnosť smie zamestnanec vykonávať len po predchádzajúcom povolení osobného úradu. Udelené povolenie je kedykoľvek odvolateľné.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na činnosť vedeckú a umeleckú.

§ 8.

Prijímanie darov.

Zamestnanci nesmú prijímať za svoju činnosť alebo vzhľadom na ňu, čo i dodatočne, pre seba alebo pre iné osoby priamo alebo nepriamo ponúkané dary alebo akékoľvek iné výhody, vymieňovať si ich alebo dávať podnet na ich ponúkanie.

§ 9.

Príbuzenstvo a iné rodinné vzťahy.

(1) Osoby, ktoré sú príbuzné alebo sošvagrené v priamom rade vôbec, v rade pobočnom až do tretieho stupňa, ďalej manželia a osoby, ktoré sú v pomere poručenskóm alebo osvojeneckóm, nesmú byť zamestnané tak, aby jedna bola priamo podriadená druhej alebo podliehala jej pokladničnej alebo účtovnej kontrole.

(2) Uchádzači o prijatie do práce sú povinní oznámiť pred prijatím príbuzenský alebo rodinný vzťah uvedený v odseku 1. Ak vznikne taký pomer alebo iný rodinný vzťah až po prijatí, je zamestnanec povinný túto okolnosť ihneď oznámiť.

(3) Ak to vyžaduje záujem služby, môže ústredný úrad alebo úrad (orgán) ním na to splnomocnený povoliť výnimku zo zákazu podľa odseku 1.

§ 10.

Sobáš s osobou cudzej štátnej príslušnosti.

Ak hodlá zamestnanec uzavrieť manželstvo s osobou, ktorá nie je československým občanom, je povinný vyžiadať si vopred povolenie. Povolenie udeľuje príslušný ústredný úrad po dohode s ministerstvami vnútra a zahraničných vecí.

§ 11.

Podanie vo veciach pracovného pomeru.

Podanie vo veciach pracovného pomeru predkladá zamestnanec svojmu služobnému úradu. Sťažnosti proti vedúcemu môže podať priamo orgánu, ktorý je vedúcemu nadriadený.

§ 12.

Prechodné pridelenie, preloženie a prevod.

(1) Zamestnanca možno prechodne prideliť len na čas nevyhnutnej potreby. Ak má prechodné pridelenie trvať dlhšie než šesť mesiacov, u učiteľov dlhšie než na čas školského roku, je naň potrebný súhlas ústredného úradu.

(2) O preložení zamestnanca, s ktorým je spojená zmena osobného úradu, rozhoduje ústredný úrad.

(3) O prevode zamestnanca do iného odboru štátnej správy rozhoduje doterajší ústredný úrad po dohode s ústredným úradom, do odboru ktorého sa zamestnanec prevádza.

(4) U odborných zamestnancov národných výborov sa vykoná opatrenie podľa odseku 1 vety druhej a podľa odsekov 2 a 3 po dohode s Ministerstvom vnútra.

§ 13.

Osobitné opatrenia pre zamestnanca so sníženou pracovnou schopnosťou.

(1) Ak je zamestnanec pre nemoc alebo pre úraz schopný pracovať trvalo alebo prechodne po dlhší čas len v obmedzenej miere alebo síce plne, ale na inom pracovisku, alebo konať inú prácu než dosiaľ, môže osobný úrad urobiť vhodné opatrenia a na ten účel ho popřípade preškoliť alebo poskytnúť mu iným vhodným spôsobom príležitosť, aby sa vyučil (vycvičil) na inú prácu.

(2) Opatrenia podľa predchádzajúceho odseku sa majú voliť tak, aby hmotné zabezpečenie zamestnanca nebolo ohrozené a aby opatrenia boli pri tom účelné a hospodárne.

§ 14.

Skončenie pracovného pomeru.

(1) Zamestnanec je povinný pri skončení pracovného pomeru riadne odovzdať prácu a vrátiť pracovné pomôcky.

(2) Zamestnanec obývajúci služobný alebo naturálny byt je povinný pri skončení pracovného pomeru odsťahovať sa z tohto bytu, len čo mu bude obstaraný primeraný byt náhradný.

(3) Povinnosť mlčanlivosti i povinnosť nahradiť štátu škodu trvá i po skončení pracovného pomeru.

(4) Pri skončení pracovného pomeru vydá sa zamestnancovi na jeho žiadosť osvedčenie o dĺžke a spôsobe zamestnania.

§ 15.

Previnenie.

(1) Porušenie povinností sa stíha a tresce bez ujmy zodpovednosti podľa iných predpisov podľa tohto nariadenia ako previnenie. Porušenie povinností nepatrného významu sa netresce, avšak vedúcemu prislúcha, aby ho zamestnancovi vytkol a poučil ho.

(2) Trestnosť previnenia zanikne, ak uplynú od porušenia povinnosti tri roky. Ak zakladá porušenie povinností skutkovú podstatu činu trestného súdne alebo v správnom trestnom konaní, nepremľí sa previnenie skôr, než nastane premlčanie podľa príslušných trestných predpisov.

§ 16.

Kárne tresty.

(1) Kárne tresty sú

- a) verejné napomenutie,
- b) peňažný trest.

(2) Peňažný trest možno uložiť až do výšky jednomesačného základného platu, pričom možno zamestnancovi povoliť primerané mesačné splátky.

(3) Peňažné tresty pripadajú štátnej pokladnici.

§ 17.

Pozbavenie výkonu práce.

(1) Ak sa stane zamestnanec dôvodne podozrivým z previnenia takej povahy, že jeho ďalším sotrvaním na doterajšom pracovisku by boli ohrozené dôležité všeobecné záujmy, pridelí ho osobný úrad na iné pracovisko, pokiaľ nedôjde k zrušeniu pracovného pomeru. Ak to nie je možné, urobí podľa predpisov o tom platných opatrenia, aby bol pridelený na inú prácu než v štátnej správe, a do času, než toto pridelenie bude vykonané, pozbaví ho výkonu práce. Ak vec nestrpí odklad, urobí uvedené opatrenia v medziach svojej pôsobnosti služobný úrad a oznámi to bezodkladne osobnému úradu.

(2) Po čas pozbavenia výkonu práce prislúcha slobodnému zamestnancovi 30 percent a ženatému zamestnancovi 50 percent základného platu. Táto časť základného platu sa zvyšuje o 10 percent na každé dieťa, na ktoré prislúcha prídavok na deti, najviac však do výšky dvoch tretín základného platu. Prídavok na deti prislúcha neskrátený. Iné príjmy, ktoré získa zamestnanec v tomto čase sa započítavajú do tejto sumy.

(3) Ak prestanú okolnosti, ktoré odôvodňovali opatrenia uvedené v odseku 1, zariadi sa ich zrušenie. Ak sa preukáže, že zamestnanec nespáchal čin kladený mu za vinu, zariadi sa jeho návrat do práce a doplatenie príjmov, ktoré mu neboly vyplatené vzhľadom na ustanovenie predchádzajúceho odseku. Do tohto doplatku sa započítavajú iné príjmy získané v čase pozbavenia výkonu práce.

(4) Ustanovenia odsekov 2 a 3 platia primerane i pre zamestnancov, u ktorých pozbavenie výkonu práce nastalo nariadením väzby.

§ 18.

Povinnosť na náhradu škody.

(1) Pre rozsah povinnosti na náhradu škody sú smerodajné predpisy občianskeho práva.

(2) Povinnosť na náhradu škody a výška škody sa zisťujú v náhradovom konaní.

(3) V konaní podľa odseku 2 môže príslušný úrad (orgán) v odôvodnených prípadoch náhradu škody primerane znížiť. Náhradu škody nemožno takto znížiť, ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, iba ak bola spôsobená v stave núdze.

§ 19.

Splnomocnenie na vydanie osobitných pracovných poriadkov.

Ak to vyžaduje potreba a záujem služby, môže ústredný úrad po dohode s Ministerstvom vnútra vydať ďalšie podrobnejšie predpisy o osobitných povinnostiach zamestnancov.

Štvrtá časť.
Prechodné a záverečné ustanovenia.

§ 37.
Konanie.

Ustanovenia o konaní podľa tohto nariadenia platia i pre pokračovanie v konaní vo veciach už prejednávaných. Lehoty plynúce v deň vyhlásenia tohto nariadenia sa však končia dňom určeným za koniec lehoty podľa doterajších predpisov.

§ 38.
Disciplinárne konanie.

Porušenie služobných povinností, ktorých sa dopustil zamestnanec v pomere verejného zamestnanca pred účinnosťou zákona a pre ktoré nebol dosiaľ stíhaný právoplatne skončeným disciplinárnym konaním podľa doterajších predpisov, sa stíha podľa tohto nariadenia; disciplinárne konanie už začaté sa zastaví. Suspensia vyslovená podľa doterajších predpisov sa považuje za pozbavenie výkonu práce podľa § 17.

Premena doterajších disciplinárnych (kárnych) trestov.

§ 39.

Disciplinárne (kárne) tresty uložené právoplatne podľa doterajších predpisov, ktoré neboly vykonané do dňa vyhlásenia tohto nariadenia, poprípade ich dosiaľ neodpykaná časť, sa premenia na primeraný trest podľa § 16, pokiaľ nepríde do úvahy skončenie pracovného pomeru.

§ 40.
Účinnosť a vykonanie.

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom 1. apríla 1950 s výnimkou ustanovení časti druhej a tretej, ktoré nadobúdajú účinnosť dňom vyhlásenia; vykonajú ho všetci členovia vlády.

Zápotocký v. r.

Široký v. r.

Fierlinger v. r.

Dr. Ševčík v. r.

arm. gen. Svoboda v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Dr. Čepička v. r.

Dr. Gregor v. r.

Nosek v. r.

Kopřiva v. r.

Kabeš v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Dr. Rais v. r.

Kopecký v. r.

Kliment v. r.

Ďuriš v. r.

Krajčír v. r.

Petr v. r.

Dr. Ing. Šlechta v. r.

Dr. Neuman v. r.

Erban v. r.

Plojhar v. r.

Ing. Jankovcová v. r.

Dr. Šrobár v. r.

